

Vergaderjaar 2012–2013

33 219

Nieuwe regels voor een basisregistratie personen (Wet basisregistratie personen)

B

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT / ALGEMENE ZAKEN EN HUIS VAN DE KONING¹

Vastgesteld 21 mei 2013

Het voorbereidend onderzoek heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Algemeen

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel inhoudende Nieuwe regels voor een basisregistratie personen. Zij hebben enkele vragen over en naar aanleiding van dit wetsvoorstel. Deze vragen zien op doel en noodzaak van de registratie van afkomst en sekse, op mogelijke problemen rond de uitschrijving van personen en op de actuele problematiek van de «spookburgers».

Registratie van afkomst

De Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) publiceerde in mei 2012 een rapport over etnische categorisering door de overheid («Tussen afkomst en toekomst»). In dit rapport wordt beschreven dat etniciteit als zodanig niet wordt geregistreerd in de GBA, maar dat op basis van de GBA wel etnische categorisering plaatsvindt (autochtonen, westerse- en niet-westerse allochtonen).

Dit gebeurt met behulp van de registratie van de nationaliteit en geboorteplaats van personen, en de geboorteplaats van de ouders. Die laatste kan worden afgeleid uit de koppeling met de gegevens van de ouders indien

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Kox (SP), Sylvester (PvdA) (*vice-voorzitter*), Engels (D66) (*voorzitter*), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Hermans (VVD), Huijbregts-Schiedon (VVD), Van Kappen (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Vliegenthart (SP), De Vries (PvdA), De Vries-Leggedoor (CDA), Lokin-Sassen (CDA), Th. de Graaf (D66), De Boer (GL), De Lange (OSF), Ter Horst (PvdA), Koole (PvdA), Van Dijk (PVV), Sörensen (PVV), Schouwenaar (VVD), Kok (PVV), Duivesteijn (PvdA)

deze ook in de GBA zijn ingeschreven. Indien dat niet het geval is wordt de geboorteplaats van de ouders geregistreerd bij inschrijving van een persoon in de GBA. De RMO oordeelt dat het niet (langer) wenselijk is etnische gegevens te categoriseren, zo constateren de leden van de fractie van **GroenLinks**. De RMO gaat na wat dat betekent voor de registratie van gegevens, en concludeert dat er voldoende legitieme redenen zijn om nationaliteit en geboorteplaats te blijven registreren, en om de gegevens van een persoon te blijven koppelen met die van zijn ook in de GBA ingeschreven ouders, maar dat er geen goede grond (meer) is voor het registreren van de geboorteplaats van de ouders indien die niet in de GBA zijn ingeschreven.

De RMO formuleert het aldus: «Daarnaast verdient het aanbeveling om bij nieuwe immigranten niet langer informatie in de gba op te nemen over de geboortegrond van hun ouders, aangezien het registreren daarvan alleen ten dienste stond van de categorisering van overheidswege. Als deze vervalt, vervalt voor de overheid ook de basis om die informatie te registreren.» In de toelichting op het wetsvoorstel wordt nauwelijks ingegaan op doel en noodzaak van de registratie van het geboorteland van de ouders. In de toelichting op artikel 2.7 wordt slechts gemeld dat gegevens worden opgenomen met betrekking tot de ouders, niet welke gegevens dit zijn. Kan de regering aangeven welke gegevens op basis van artikel 2.7 zullen worden opgenomen over de ouders van de geregistreerde persoon? Betreft dit meer dan een koppeling met de gegevens van de ouders zoals die in de GBA zijn opgenomen? Welke gegevens worden geregistreerd wanneer de ouders niet in de GBA zijn opgenomen? Is de regering bereid de registratie van het geboorteland van de ouders die niet in de GBA zijn geregistreerd achterwege te laten, conform het advies van de RMO? Zo nee, kan de regering aangeven met het oog op de vervulling van welke overheidstaak de registratie van deze gegevens noodzakelijk is (conform artikel 1.3 van de wet)?

Doel en noodzaak van seksregistratie

Ingevolge artikel 1.3 van de wet heeft de basisregistratie tot doel overheidsorganen te voorzien van de in de registratie opgenomen gegevens, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van hun taak. Kan de regering aangeven voor de vervulling van welke overheidstaken het registreren van de sekse van een persoon noodzakelijk is, en waarom ten aanzien van die overheidstaken niet met een specifieke «sectorale» registratie kan worden volstaan, zoals dat ook gebeurt bij gegevens over ras, politieke opvatting of geloof, aldus pagina 69 bij de memorie van toelichting? De leden van de **GroenLinks**-fractie zetten vraagtekens bij nut en noodzaak van de registratie van sekse in het GBA (zie ook het opinieartikel «Wat heeft de overheid te zoeken in onze onderbroek?» van 5 april jl.: <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/3184/opinie/article/detail/3420937/2013/04/05/Wat-heeft-de-overheid-te-zoeken-in-onze-onderbroek.dhtml>), en verneemt graag het onderbouwde standpunt van de regering op dit punt. Is de regering bereid om een onderzoek te (laten) doen naar de mogelijkheid en wenselijkheid van het schrappen van de registratie van sekse in de GBA?

Problemen rond de uitschrijving van personen

De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben met instemming kennisgenomen van het amendement-Oosenbrug (nr. 25) waarmee is bepaald dat aangifte van vertrek in persoon gedaan moet worden, in plaats van door familieleden, dit ter voorkoming van uithuwelijking of achterlating. Dat neemt echter niet weg dat zich in de praktijk ook problemen voordoen rond de uitschrijving van personen. Zo kan het voorkomen dat nieuwe

bewoners van een adres (kopers, huurders) ermee worden geconfronteerd dat de vorige bewoners zich niet uitschrijven, en dat de nieuwe bewoners grote moeite moeten doen om de inschrijving in onderzoek te laten nemen bij de gemeente. Dit kan zeer onaangename consequenties hebben, tot incasso's en beslaglegging aan toe. Welke mogelijkheden bieden wet en uitvoeringsregelingen nieuwe bewoners van een adres om op eenvoudige wijze uitschrijving van personen die niet langer op een adres woonachtig zijn te bewerkstelligen? Behelst artikel 2.22 een plicht van de gemeente om – bijvoorbeeld na inschrijving van nieuwe huurders of eigenaren – een onderzoek in te stellen en zo nodig ambtshalve een vertrek te registreren?

«Spookburgers»

Recentelijk is aan het licht gekomen dat er in Nederland op grote schaal sprake is van «toeslagenfraude», waarbij burgers uit EU-lidstaten, waaronder in ieder geval Bulgarije, zich op een Nederlands adres inschrijven zonder daar daadwerkelijk woonachtig te zijn, en na het aanvragen en verkrijgen van een BSN-nummer toeslagen aanvragen en verkrijgen. In het kader van het onderhavige wetsvoorstel roept dit bij de leden van de **GroenLinks**-fractie de vraag op hoe bepaald en getoetst wordt of iemand een ingezetene van Nederland is, en of gecontroleerd wordt of iemand daadwerkelijk op een adres woont, of naar redelijke verwachting gedurende drie maanden minimaal tweederde van de tijd op een adres zal overnachten (conform de definitie van woonadres in de wet). Kan de regering aangeven welke handvatten de wet biedt om alvorens tot inschrijving van personen op een adres over te gaan te controleren of deze personen daar daadwerkelijk wonen? Dient inschrijving steeds plaats te vinden wanneer een persoon daarom verzoekt, of kan een inschrijving afhankelijk worden gemaakt van een nader onderzoek? Hoe wordt de redelijke verwachting van artikel 2.4 lid 1 in de praktijk vormgegeven? Is de vraag of en hoe hierop gecontroleerd wordt aan de gemeenten, of is hier landelijk beleid op? Bij welke signalen (bijvoorbeeld aantal bewoners op een adres, frequentie van de migratie op een adres) is naar het oordeel van de regering een onderzoek naar de feitelijke woonsituatie op zijn plaats?

De commissie kijkt met belangstelling uit naar de memorie van antwoord en ontvangt deze graag binnen **vier weken** na het vaststellen van dit voorlopig verslag.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning,
Engels

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning,
Bergman